

Dosarul nr. 2ra-1451/22
2-19001094-01-2ra-07102022

Prima instanță: Judecătoria Comrat, sediul Ceadăr-Lunga (jud. N. Lazareva)
Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (jud. D. Fujenco, L. Caraianu, A. Mironov)

ÎNCHEIERE

21 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de Ministerul Justiției și Procuratura Generală,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Piotr Nezalzov împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești,

împotriva deciziei din 11 mai 2022 a Curții de Apel Comrat, prin care au fost respinse apelurile declarate de Ministerul Justiției și Procuratura Generală, fiind menținută hotărârea din 28 iulie 2022 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadăr-Lunga,

constată:

La data de 06 martie 2019, Piotr Nezalzov a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

În motivarea acțiunii Piotr Nezalzov a indicat că la 30 iulie 2010, organul de urmărire penală în persoana OUP CRP Comrat, Culciu S.V., a emis ordonanța de pornire a urmăririi penale după semnele infracțiunii, prevăzute de art. 332 alin. (2) lit. b) din Codul Penal, pe faptul înscrierii, de către primarul sat. Budjac, fiind o persoană cu funcție de demnitate publică, a datelor vădit false în actele oficiale, din interese personale. Totodată, în această ordonanță, ofițerul de urmărire penală a indicat că, el consideră că, acțiunile lui Nezalzov P.G. întrunesc elementele infracțiunii, prevăzute de art. 332 alin. (2) lit. b) din Codul Penal pe rezultatele examinării de către acesta a materialelor, înregistrate în R-1 nr. 202 din 09 aprilie 2010 cu privire la faptul că, Nezalzov P.G., activând în funcția de primar al satului Bujac raionul Comrat și fiind

astfel persoană cu funcție de răspundere în activitatea sa – exponent al puterii, fiind persoană cu funcție de demnitate publică, în anul 2009 personal a falsificat decizia Consiliului Sătesc Budjac raionul Comrat (și anume semnăturile președintelui consiliului Gaidău L.V. și a secretarului Consiliului Nezalzova L.V.), după ce a pus ștampila Consiliului Sătesc Budjac pe decizie, adoptarea căreia intră în competența exclusivă a consiliului local.

Urmărirea penală pornită în privința acestuia în aceeași zi, adică la 30 iulie 2010, a fost aprobată de procurorul interimar al mun. Comrat, Bolgar N.F., și tot ea a pus pe seama procurorului din cadrul Procuraturii mun. Comrat, Andronic N.V., conducerea urmăririi penale.

La 15 septembrie 2010, procurorul din cadrul Procuraturii mun. Comrat, Colța F.D., a emis ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuît în comiterea infracțiunii, prevăzute de art. 332 alin. (2) lit. b) Cod penal, pe acele temeuri, că în cadrul urmăririi penale, efectuate în prezenta cauză penală, s-a constatat că, Nezalzov P.G., care ocupă funcția de primar al sat. Budjac raionul Comrat și fiind astfel persoană cu funcție de răspundere în activitatea sa – exponent al puterii, fiind persoană cu funcție de demnitate publică, în anul 2009 personal a falsificat decizia Consiliului Sătesc Budjac (semnăturile președintelui Consiliului Sătesc Budjac și a secretarului Consiliului), după ce a pus ștampila Consiliului Sătesc Budjac pe decizia sus indicată, adoptarea căreia intră în competența consiliului local. În aceeași zi, adică la 15 septembrie 2010, procurorul din cadrul Procuraturii mun. Comrat, Colța F.D., i-a adus la cunoștință această ordonanță și i-a înmănat copia. Pe lângă aceasta, el i-a explicat drepturile și obligațiile în calitate de bănuît, și a fost întocmit procesul-verbal corespunzător.

La 14 decembrie 2010, procurorul, șeful secției Sud al Procuraturii Anticorupție, V. Sîrbu, a emis ordonanța de punere a acestuia sub învinuire, în prezenta cauză penală, de comitere a infracțiunii, prevăzute de art. 332 alin. (2) lit. b) Codul penal după semnele: înscrierea de către o persoană publică în documentele oficiale a unor date vădit false, săvârșită din interese personale, de către o persoană cu funcție de demnitate publică. Totodată, procurorul a indicat în ordonanță că, acesta a constata că, Nezalzov P.G., adică el, a comis falsul în acte oficiale în următoarele circumstanțe, și anume, fiind primar al sat. Budjac raionul Comrat, fiind ales în această funcție în temeiul Legii privind administrația publică locală, astfel, fiind persoană cu funcție de demnitate publică și fiind înzestrat cu drepturile și obligațiile de efectuare a acțiunilor administrative de dispoziție și organizatorice-gospodărești, încălcând cerințele art. 29 literele a), e), f), s) al Legii nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, în conformitate cu care a fost obligat în limitele competenței sale, în vederea asigurării deciziilor consiliului local; în vederea asigurării elaborării proiectului de buget al unității administrativ-teritoriale pentru anul eventual și întocmirea raportului de executare a bugetului și le prezintă consiliului local spre aprobare; în vederea executării funcției de administrator principal al creditelor satului; în vederea verificării potrivit funcției parvenirea mijloacelor în bugetul local și cheltuirea acestora și informează consiliul local despre cum merg lucrurile; în vederea asigurării elaborării planului urbanistic general și a documentației urbanistice și de amenajare a teritoriului, și le prezintă spre aprobare consiliului local în conformitate cu legea; în perioada iunie-

iulie a anului 2009, aflându-se în sat. Budjac, raionul Comrat, urmărind scopul înscrierii unor date vădit false în acte oficiale, în continuarea intenției sale infracționale, acționând din interese personale, a întocmit decizia Consiliului Sătesc Budjac fără număr din 2009, înscriind date vădit false referitor la „consemnarea modificărilor de către consiliul local în decizia Consiliului Sătesc Budjac nr. 4 din 24 iunie 2009 privind aprobarea bugetului pentru anul 2009, prin majorarea părții de cheltuieli art. 131/5 „Amenajarea teritoriului” din bugetul sat. Budjac raionul Comrat cu 32 900 de lei, decizia care a fost prezentată Direcției Finanțelor UTA Găgăuzia.

Procurorul, șeful secției Sud din cadrul Procuraturii Anticorupție, V. Sîrbu, i-a adus la cunoștință ordonanța de punere sub învinuire la 23 decembrie 2010. În același timp, acestuia i s-au explicat drepturile și obligațiile, prevăzute de articolul 66 din Codul de procedură penală, i-a înmănat copia de pe ordonanța de punere sub învinuire, de asemenea, i-a înmănat informația cu privire la drepturile și obligațiile în calitate de învinuit.

De asemenea, la 23 decembrie 2010 procurorul, șeful secției Sud din cadrul Procuraturii Anticorupție, V. Sîrbu, a emis ordonanța de aplicare a măsurii preventive. Prin această ordonanță, procurorul Sîrbu V. a dispus aplicarea în privința lui, ca în calitate de învinuit, a măsurii preventive sub forma declarației scrise de a nu părăsi țara.

Prin măsura preventivă aleasă sub forma declarației scrise de a nu părăsi țara, acestuia i s-au impus următoarele obligații: să se afle la dispoziția organului de urmărire penală și a instanței de judecată și de a nu se tăinui; să nu părăsească țara fără consimțământul procurorului sau a instanței de judecată; să nu împiedice urmărirea penală și examinarea cauzei de către instanța de judecată; să se prezinte la chemarea organului de urmărire penală și a instanței de judecată și să anunțe cu privire la schimbarea domiciliului pe parcursul a întregii perioade a măsurii preventive.

De asemenea, a fost preîntâmpinat că, în cazul obligațiilor puse pe seama acestuia, declarația scrisă de a nu părăsi țara poate fi schimbată pe o măsură preventivă mai aspră, în conformitate cu art. 195 din Codul de procedură penală.

A indicat că la 20 iulie 2011 ofițerul de urmărire penală OT Sud CCCEC, Petcoglo V.I., a emis ordonanța de pornire a urmăririi penale, prin care a dispus pornirea în privința primarului sat. Budjac, Nezelzov P.G., a urmăririi penale după semnele infracțiunii, prevăzute de art. 328 alin. 3 lit. b) CP RM. Totodată, în ordonanță ofițerul de urmărire penală, Petcoglo V., a făcut referire la faptul că, examinând materialele cu nr. 115 din 20 iulie 2011, a constata că, Nezalzov P.G., fiind primar al sat. Budjac raionul Comrat și fiind astfel persoană cu funcție de demnitate publică, în perioada de timp în anul 2009, depășind atribuțiile de serviciu, fără consimțământul Consiliului Primăriei sat. Budjac, în perioada de timp în anul 2009, folosind decizia primăriei fără număr și dată din 2009 referitor la majorarea părții de cheltuieli pentru amenajare pe art. 131/05, știind cu siguranță că această decizie nu corespunde realității și nu a fost adoptată la consiliu, a adoptat decizia privind majorarea părții de cheltuieli a bugetului primăriei referitor la reparația terenului de joacă, pe care a prezentat-o Direcției finanțelor, în temeiul căreia a încheiat ilegal contractul de antrepriză nr. 14 din 8 iulie 2009 cu agentul economic SRL „Betacon”, prin care fapt a cauzat prejudiciu bugetului în mărime considerabilă în sumă de 24681,70 de lei. De asemenea, în ordonanță ofițerul

de urmărire penală, Petcoglo V., a indicat că, astfel, acțiunile lui Nezalzov P.G. nu întrunesc semnele componentei infracțiunii, prevăzute de art. 328 alin. 3 lit. b) din Codul penal, după semnele: săvârșirea de către o persoană cu funcție de demnitate publică a acțiunilor, care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, care au dus la cauzarea de daune în proporții considerabile.

Ordonanța de pornire a urmăririi penale emisă în aceeași zi de ofițerul de urmărire penală OT Sud CCCEC, Petcoglo V.I., adică la 20 iulie 2011, a fost aprobată de către procurorul, șeful serviciului Sud al Procuraturii Anticorupție, Sîrbu V.

De asemenea, la 20 iulie 2011 procurorul, șeful serviciului „Sud” al Procuraturii Anticorupție, Sîrbu V., a emis ordonanța de conexare a cauzelor penale într-o singură procedură.

La 09 august 2011 procurorul, șeful secției Sud al Procuraturii Anticorupție, V. Sîrbu, din nou a emis ordonanța de punere a acestuia sub învinuire, în prezenta cauză penală, de comitere a infracțiunilor, prevăzute de: 1) art. 332 alin. (2) lit. b) din Codul penal după semnele: înscrierea de către o persoană publică în documentele oficiale a unor date vădit false, săvârșită din interese personale, de către o persoană cu funcție de demnitate publică; 2) art. 328 alin. (2) lit. b) din Codul penal după semnele: săvârșirea de către o persoană publică a acțiunilor, care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, care au dus la cauzarea de daune în proporții considerabile intereselor publice, săvârșite de o persoană cu funcție de demnitate publică.

Procurorul, șeful secției Sud al Procuraturii Anticorupție, V. Sîrbu, i-a adus la cunoștință ordonanța de punere sub învinuire la 11 august 2011. În același timp, din nou i-a explicat drepturile și obligațiile, prevăzute de articolul 66 din Codul de procedură penală, i-a înmănat copia de pe ordonanța de punere sub învinuire, de asemenea, i-a înmănat informația cu privire la drepturile și obligațiile în calitate de învinuit.

De asemenea, la 11 august 2011, procurorul, șeful secției Sud al Procuraturii Anticorupție, V. Sîrbu, l-a înștiințat cu privire la finalizarea urmăririi penale și i-a adus la cunoștință materialele cauzei penale.

La 02 septembrie 2011 cauza penală a fost expediată de procurorul Sîrbu V. la Judecătoria Comrat, unde a parvenit la 21 septembrie 2011.

Astfel, perioada efectuării în privința acestuia a urmăririi penale de la 30 iulie 2010 pînă la 02 septembrie 2011 a constituit 1 an și 1 lună.

Examinînd cauza penală în ședință de judecată publică, Judecătoria Comrat la 28 decembrie 2012 a emis următoarea sentință: s-a încetat cauza penală de învinuire a lui Nezalzov Piotr Gheorghii de comitere a infracțiunii, prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. b) din Codul Penal în legătură cu refuzul procurorului de la învinuire. S-a achitat Nezalzov Piotr Gheorghii învinuit de comiterea infracțiunii, prevăzute de art. 332 alin. (2) lit. b) din Codul Penal, din motivul că fapta nu întrunea elementele infracțiunii. S-a ales în privința inculpatului măsura preventivă sub forma declarației scrise de a nu părăsi țara pînă la intrarea sentinței în vigoare.

La 15 martie 2016, colegiul Curții de Apel Comrat, examinînd cauza penală în ordine de apel la cererea de apel a procurorului Velicov E.E., a respins cererea de apel

a procurorului, ca neîntemeiată. S-a menținut sentința Judecătorei Comrat din data de 28 decembrie 2012 în privința lui Nezalzov Piotr Gheorghe.

La data de 22 noiembrie 2016 colegiului Curții Supreme de Justiție, examinând cererea de recurs împotriva deciziei Curții de Apel Comrat din 15 martie 2016 depusă de procurorul din cadrul Procuraturii UTA Găgăuzia Mihailenco O., a adoptat decizia de respingere a recursului ca inadmisibil, menținând soluția Curții de Apel Comrat. Astfel, sentința de achitare a Judecătorei Comrat din 28 decembrie 2012 a intrat în vigoare. Și, de aceea, potrivit art. 6 lit. a) Legea nr. 1545-XIII din 25.02.1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, i-a apărut dreptul la repararea prejudiciului în ordinea și în proporțiile, stabilite conform acestei legi.

A menționat că în legătură cu tragerea acestuia la răspundere penală a fost nevoit să încheie un contract de acordare a serviciilor juridice cu avocatul Porumbescu S.G. și să-i achite acestuia 7 000 de lei.

În urma tragerii ilegale a acestuia la răspundere penală, de asemenea, în urma aplicării ilegale în privința acestuia a măsurii preventive sub forma declarației scrise de a nu părăsi țara, pe lângă prejudiciul material, acestuia i s-a cauzat și prejudiciul moral, care consta în următoarele.

Atunci când a aflat despre faptul că este tras la răspundere penală în baza art. 332 alin. (2) lit. b) Cod Penal, care potrivit legii penale se atribuie infracțiunilor grave, deoarece sancțiunea acestui articol prevede pedeapsa sub formă de amendă în mărime de la 1 350 până la 2 350 unități convenționale sau cu închisoare de la 1 an până la 6 ani cu privarea în ambele cazuri de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a se ocupa de o anumită activitate pe termen de la 5 la 10 ani, a suportat șoc, a avut o puternică tulburare nervoasă. Îngrijorările, cauzate de conștientizarea faptului că el, fiind un cetățean care respectă legea, poate în orice moment să fie reținut, arestat sau privat de libertate pe un termen lung, a avut o influență negativă asupra stării lui, a început să sufere de insomnie și să suporte un sentiment de neliniște. Situația s-a agravat când peste un an, adică în iulie-august 2011, a fost tras la răspundere penală și pe art. 328 alin. (3) lit. b) Cod Penal, care conform legii penale se atribuie celor grave, însă totodată, sancțiunea acestui articol prevede o pedeapsă și mai aspră, și anume, cu închisoare pe termen de la 6 la 10 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții și de a se ocupa de o anumită activitate pe termen de la 10 la 15 ani.

A indicat că din anul 1994 se află la evidență cu diagnosticul "hipertensiune arterială" și maladia a început să progreseze. Mai mult ca atât, în anul 2012, la el s-a depistat și diabet zaharat.

De asemenea, a menționat că el permanent locuiește în satul Bugeac raionul Comrat. În același sat locuiesc surorile lui, fratele și alte rude. În anul 2003 a fost ales primar al satului Bugeac. Chiar din primele zile de muncă în această funcție el a început a se ocupa de rezolvarea problemelor care s-au acumulat, în primul rând gazificarea satului și alimentarea caselor locuitorilor cu apă potabilă. În anul 2007 el a decis să candideze din nou la funcția de primar al satului Bugeac. Rezultatele activității sale precedente au fost apreciate de locuitorii satului, și ei din nou i-au acordat încrederea, alegându-l în calitate de primar încă pentru 4 ani. Însă, după pornirea urmăririi penale

în privința sa, mai întâi de ofițerii de urmărire penală, iar apoi și în ședințele de judecată, au fost interogați angajații primăriei satului Bugeac, consilierii consiliului sătesc și alte persoane. De aceea, despre faptul tragerii acestuia la răspundere penală într-o perioadă foarte scurtă de timp, au aflat practic toți locuitorii satului, deoarece Bugeac este o localitate mică. Această circumstanță a subminat autoritatea, care a fost câștigată de la locuitorii satului cu multă muncă, a influențat negativ atitudinea față de acesta din partea angajaților Primăriei. De aceasta s-au folosit și o parte din consilierii Consiliului Sătesc care, numindu-l infractor, de fapt, i-au blocat activitatea ca primar.

A indicat că pe lângă aceasta, faptul tragerii acestuia la răspundere penală i-a schimbat modul de viață. În general, perioada din momentul începerii urmăririi penale și până la emiterea deciziei de către Curtea Supremă de Justiție a RM a constituit 6 ani și 4 luni. El a fost nevoit să participe la acțiuni de anchetă, la ședințele de judecată, de asemenea, mult timp a acordat întrevederilor cu avocatul pentru discutarea situației create, din care motiv o perioadă lungă de timp nu a putut să se concentreze nici asupra lucrului, nici asupra rezolvării problemelor casnice și de familie.

Astfel, în urma acțiunilor ilicite, săvârșite de către colaboratorii organelor de urmărire penală și ale procuraturii, acesta a fost nevoit să suporte suferințe morale majore.

Din motivele expuse și ținând cont de criteriile, stabilite în art. 11 al Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, reclamantul a considerat că mărimea compensației prejudiciului moral cauzat acestuia constituie 300 000 de lei.

În temeiul celor expuse, a solicitat încasarea în beneficiul său a prejudiciului material din contul bugetului de stat în sumă de 7 000 de lei și prejudiciul moral din în sumă de 300 000 lei.

Prin încheierea protocolară din 09 noiembrie 2020 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga s-a atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Procuratura Generală.

Prin hotărârea din 28 iulie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga, acțiunea a fost admisă parțial și s-a încasat din bugetul de stat al Republicii Moldova prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Piotr Nezalzov cu titlu de compensare a prejudiciului moral suma de 25 000 de lei, cauzat în legătură cu tragerea ilegală la răspundere penală, cu titlu de compensare a prejudiciului material suma de 7 000 de lei, cheltuielile, achitate de către reclamant pentru acordarea acestuia a asistenței juridice. În rest, pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate, și anume, cu privire la încasarea din bugetul RM în folosul reclamantului a prejudiciului moral în sumă de 275 000 de lei.

La data de 14 august 2021, Procuratura Generală a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii din 28 iulie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Ceadâr-Lunga și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

La data de 20 august 2021, Ministerul Justiției a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii din 28 iulie

2021 a Judecătoriai Comrat, sediul Ceadâr-Lunga și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 11 mai 2022 a Curții de Apel Comrat, corectată prin încheierea din 07 iulie 2022 a Curții de Apel Comrat, au fost respinse apelurile declarate de Ministerul Justiției și Procuratura Generală, fiind menținută hotărârea din 28 iulie 2021 a Judecătoriai Comrat, sediul Ceadâr-Lunga.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, însuși faptul tragerii ilegale la răspundere penală și aplicării măsurii preventive sub forma declarației de a nu părăsi țara, în timp ce Piotr Nezalzov, prin sentința judecătorească din 28 decembrie 2012 pe art. 332 alin. (2) lit. b) Cod Penal a fost achitat de infracțiunea incriminată în vinovăția acestuia, din motivul că, fapta nu întrunește elementele infracțiunii și pe art. 328 alin. (3) lit. b) Cod Penal a fost încetat procesul, în legătură cu refuzul procurorului de la învinuire, care a intrat în vigoare, certifică despre ilegalitatea acțiunilor organului de urmărire penală și ale procuraturii, din care considerent, în astfel de cazuri, nu este nevoie de o hotărâre suplimentară de recunoaștere a acțiunilor drept ilegale.

În lumina celor expuse, instanța de apel a constatat că, prin probele prezentate de către Piotr Nezalzov a fost dovedit faptul aplicării ilegale în privința acestuia a măsurii preventive sub forma declarației de a nu părăsi țara, tragerii ilegale la răspundere penală și faptul că, organele procuraturii, încălcând prin aceste acțiuni drepturile și i-au îngrădit libertatea lui Piotr Nezalzov, garantate de Convenția pentru apărarea drepturilor și a libertăților fundamentale, i-au cauzat prejudiciu moral și că dânsul a fost în drept să solicite despăgubire.

Instanța de apel a subliniat că, durata totală a urmăririi penale și a examinării cauzei în privința lui Piotr Nezalzov a durat de la 30 iulie 2010 până la 22 noiembrie 2016, ceea ce a constituit mai mult de 6 ani, care în mod obiectiv a fost o perioadă îndelungată. Mai mult ca atât, în privința lui Piotr Nezalzov a fost aplicată măsura preventivă sub forma declarației scrise de a nu părăsi țara, faptul care i-a îngrădit considerabil dreptul acestuia, precum și faptul tragerii acestuia la răspundere penală, fără îndoială a cauzat o acțiune psihologică asupra lui Piotr Nezalzov pe un timp îndelungat.

Astfel, instanța de apel a fost de acord cu concluzia instanței de judecată cu privire la necesitatea încasării de la pârât în beneficiul lui Piotr Nezalzov a compensației prejudiciului moral și a considerat că, suma încasată de instanța de judecată în mărime de 25 000 de lei este întemeiată, ținând cont de durata urmăririi penale și a procesului penal, de gravitatea faptei incriminate și de măsura preventivă aplicată.

Respectiv, instanța de apel a conchis că, cerința lui Piotr Nezalzov cu privire la încasarea din bugetul de stat a sumei de 300 000 lei cu titlu de compensare a prejudiciului moral cauzat nu poate fi admisă în volumul solicitat.

Cu referire la compensarea cheltuielilor de judecată instanța de apel a menționat că din materialele dosarului, apărătorul lui Piotr Nezalzov în cadrul examinării cauzei penale a fost avocatul S.Porumbescu, în legătură cu care fapt, Piotr Nezalzov a suportat cheltuieli pentru achitarea asistenței juridice în sumă de 7000 de lei.

Astfel, instanța de apel a constatat că, instanța de judecată întemeiat a încasat din bugetul de stat al Republicii Moldova prin intermediul Ministerului Justiției al

Republicii Moldova în beneficiul lui Piotr Nezalzov cu titlu de prejudiciu material sumă de 7 000 de lei, achitată de către ultimul pentru asistența juridică.

La data de 22 iulie 2022 Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe în partea admiterii acțiunii, cu pronunțarea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii, ca neîntemeiată.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe eronat a interpretat dreptul material care reglementează aprecierea probelor

A notat că toate acțiunile întreprinse de organul de urmărire penală au fost autorizate sau supuse controlului judecătoresc în limitele Codului de procedură penală.

Totodată a indicat că în privința lui Piotr Nezalzov toate măsurile procesuale ce au fost întreprinse sunt prevăzute de lege, care sunt necesare într-o societate democratică, au un scop legitim de a asigura lupta cu criminalitatea și acest scop este proporțional anumitor restricții care pot avea loc în cadrul desfășurării lor.

Cu referire la cerința de compensare a cheltuielilor de judecată a menționat că Piotr Nezalzov nu a prezentat o listă detaliată a acțiunilor/actelor efectuate de către avocat și orarul timpului aferent acestora, respectiv suma încasată nefiind rezonabilă.

La data de 09 august 2022 Procuratura Generală a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului s-a invocat că acțiunile organului de urmărire penală au fost întemeiate și legale, din care considerente pretențiile intimatului nu se încadrează în prevederile Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998.

Totodată a remarcat că, acțiunile procurorului precum înaintarea învinuirii, aplicarea măsurii preventive neprivative de libertate și alte acțiuni procesuale au fost condiționate de temeiurile rezonabile că intimatul a participat la săvârșirea infracțiunii, existând riscul eschivării lui de la urmărirea penală și împiedicarea stabilirii adevărului în cauza penală.

A indicat că în cadrul urmăririi penale pe cauza nominalizată nu a fost emis nici un act procedural prin care să fie stabilite ca fiind ilegale acțiunile organului de urmărire penală și a procuraturii, respectiv consideră că ele au fost în strictă conformitate cu prevederile legale și au fost îndreptate pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă a tuturor circumstanțelor cauzei penale.

A remarcat că Curtea de Apel Comrat nu a expus concluzia cu privire la toate argumentele invocate și nu a fost dovedit faptul cauzării prejudiciului material.

Concomitent a considerat greșite soluțiile instanțelor de judecată cu privire la repararea prejudiciului moral, deoarece nu au fost constatate temeiurile care acordă dreptul lui Piotr Nezalzov la repararea prejudiciului în temeiul Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998

A menționat că însăși sentința de achitare prin sine este o satisfacție morală, constituie de la sine o satisfacție echitabilă a suferințelor reclamantului în cadrul dosarului penal.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Comrat a pronunțat decizia contestată la data de 11 mai 2022.

Materialele cauzei atestă că decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa recurenților la data de 21 iunie 2022 și recepționată la data de 24 iunie 2022 de Ministerul Justiției și la 22 iunie 2022 de către Procuratura mun. Comrat (f.d. 191, 192, 194, volumul I).

Astfel, recursurile, declarate la 22 iulie 2022 de către Ministerul Justiției și la 09 august 2022 de către Procuratura Generală, sunt în termen.

Copia recursurilor a fost expediată în adresa participanților la proces, cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 17, volumul II).

Referințe nu au fost depuse.

Examinând temeiurile recursurilor în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu. În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Ministerul Justiției și Procuratura Generală nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recursuri nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevelopativ și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursurile declarate de Ministerul Justiției și Procuratura Generală asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de Ministerul Justiției și Procuratura Generală, ca inadmisibile.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursurile declarate de Ministerul Justiției și Procuratura Generală se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Victor Burduh

Mariana Pitic